

Thế chiến quốc - Tổng quan - 9 - 2024

[Thế chiến quốc - Tổng quan - 9 - 2024](#)

[Thế giới chuẩn bị bước vào năm 2024 sau « một năm đen tối »](#)

[Tại sao 2023 là một năm không mấy dễ chịu với Phương Tây?](#)

[Thế giới đón Năm Mới 2024 với pháo hoa rực trời nhưng cả với bom đạn](#)

[Ukraina, Cận Đông, châu Á ... thách thức uy tín siêu cường Mỹ](#)

[Chiến tranh Ukraine: Ba kịch bản có thể xảy ra trong năm 2024](#)

[Ba chủ đề "nóng" trong quan hệ Mỹ - Trung năm 2024](#)

[Israel và Gaza cùng chào đón năm mới bằng các cuộc không kích](#)

[Các vụ tấn công của Houthi ở Hồng Hải: Nguy cơ đối với giao thương quốc tế](#)

[Năm 2024 : Các nước có tranh chấp ở Biển Đông có thể cứng rắn hơn với Trung Quốc ?](#)

[Tổng Thống Đài Loan tuyên bố quan hệ với Trung Quốc phải do dân quyết định](#)

[Thế giới chuẩn bị bước vào năm 2024 sau « một năm đen tối »](#)

Đăng ngày: 31/12/2023 - 14:02

Capture à partir de : [RFI](#)

Chỉ còn vài giờ nữa năm 2023 sẽ kết thúc. Đây đó trên thế giới, nhiều cuộc tập hợp, nhiều lễ hội đang được chuẩn bị để nói lời chia tay với một năm 2023, mang đậm dấu ấn của một năm nóng chưa từng được ghi nhận, sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo trong nhiều lĩnh vực, và nhất là hai cuộc chiến đẫm máu tại dải Gaza và ở Ukraina.

Ảnh minh họa : Sydney tưng bừng với màn pháo hoa mừng Năm Mới, ngày 01/01/2023.AFP - DAVID GRAY

Tám tỷ người dân chuẩn bị bước vào một năm mới với nhiều hy vọng : Chấm dứt tình trạng chi phí sinh hoạt cao và các cuộc xung đột trên toàn cầu.

Như thông lệ, Sydney, thành phố đầu tiên trên địa cầu đón mừng Năm Mới. Hơn một triệu người dân dự kiến sẽ đổ về bờ biển thành phố ngắm những tràng pháo hoa rực rỡ bất chấp điều kiện khí hậu lạnh và ẩm ướt bất thường. Theo AFP, tám tấn pháo hoa sẽ tưng bừng đón Năm 2024, một năm mà đối với một nửa dân số địa cầu, sẽ là một năm bầu cử quan trọng. 2024 cũng là năm của Thế Vận Hội Olympic Mùa Hè, mà Paris sẽ là thành phố chủ nhà.

Nếu như năm 2023 được cho là năm thành công của khoa học công nghệ, từ trí tuệ nhân tạo được áp dụng trong nhiều lĩnh vực và gây nhiều tranh cãi, cuộc phẫu thuật ghép mắt đầu tiên trên thế giới cho đến việc Ấn Độ hạ cánh an toàn một thiết bị thăm dò lên phần cực nam của Mặt Trăng, thì tại nhiều nơi trên địa cầu, 2023 là một « năm đen tối ».

Bắt đầu bằng một cuộc chiến tranh ở Ukraina, 2023 khép lại với hai cuộc xung đột : Chiến sự khốc liệt ở Ukraina kéo dài và cuộc chiến trả đũa của Israel ở dải Gaza nhằm vào phe Hamas sau cuộc tấn công đẫm máu bất ngờ của lực lượng vũ trang Hamas của người Palestine nhắm vào thường dân Israel. Hàng triệu người dân vẫn tiếp tục hứng mưa bom đạn bất chấp Giao Thừa, thời khắc linh thiêng nhất trong năm sắp đến gần.

Cuối cùng, năm 2023 là năm nắng nóng kỷ lục, nhiệt độ tăng cao chưa từng thấy gây ra nhiều thảm họa môi trường trên khắp hành tinh, từ Pakistan đến vùng Sừng Châu Phi, đi qua cả lưu vực Amazon.

Dấu sao thì nhiều người mong ước như Zoya Karpova, một nữ nghệ sĩ trang trí 55 tuổi, sinh sống tại Matxcova, trong năm mới sắp tới, « chiến tranh sẽ kết thúc », nước Nga sẽ có « một tổng thống mới và một cuộc sống bình thường như trước » !

Tại sao 2023 là một năm không mấy dễ chịu với Phương Tây?

Capture à partir de : [BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Reuters

Vladimir Putin là người bị Phương Tây truy nã, xét về lý thuyết - thế nhưng lại nhận được những màn chào đón thăm đở ở nước khác, bao gồm cuộc gặp với nhà lãnh đạo Bắc Hàn, Kim Jong Un

- Frank Gardner
- Phóng viên an ninh của BBC
- 31 tháng 12 2023

Trong vòng 12 tháng qua, Mỹ, châu Âu và các nền dân chủ lớn khác trên chính trường quốc tế đã gánh chịu một số bất lợi, dù chưa tạo nên thảm họa nào, cho đến ngày nay. Nhưng chúng lại khiến cán cân quyền lực đang dịch chuyển khỏi vị trí thống lĩnh của Mỹ, cùng các giá trị Phương Tây đã ngự trị trong nhiều năm qua.

Trên nhiều mặt trận, gió đang thổi ngược chiều liên quan đến những lợi ích của Phương Tây. Sau đây là lý do tại sao, và lợi ích nào vẫn có thể đạt được từ những thay đổi đang diễn ra:

Ukraine

Mặc dù đạt được một số thành công gần đây tại Biển Đen, diễn biến cuộc chiến tranh vẫn không có lợi cho phía Ukraine. Vì vậy, điều này đồng nghĩa, cuộc chiến này sẽ diễn ra theo hướng bất lợi cho Nato và EU, vốn đã viện trợ cho các nỗ lực chiến đấu của Ukraine lên đến mức hàng chục tỷ USD.

Vào cùng thời điểm này, năm ngoái, trong Nato có một niềm hy vọng lớn về việc, nếu được cung cấp các vũ khí quân sự hiện đại và tăng cường huấn luyện, quân đội Ukraine sẽ tiến công với lợi thế đã đạt được vào mùa thu và đẩy quân xâm lược Nga ra khỏi phần lớn lãnh thổ đã bị đánh chiếm. Nhưng chuyện đó đã không xảy ra.

Một vấn đề là về thời gian. Các quốc gia Nato đã để mất rất nhiều thời gian để ra quyết định về việc liệu có dám gửi cho Ukraine những xe tăng chiến đấu chủ lực hiện đại như Challenger 2 của Anh và Leopard 2 của Đức, e rằng sẽ có khả năng khiến Tổng thống Vladimir Putin ban bố những màn trả đũa mang tính bất chấp.

Cuối cùng thì Phương Tây cũng chuyển giao xe tăng cho Ukraine, Tổng thống Putin không làm gì. Nhưng trước khi những xe tăng này được triển khai trên chiến trường vào tháng Sáu, các tư lệnh của Nga đã nhìn vào bản đồ và đoán trúng được Ukraine sẽ triển khai phản công chủ yếu tại nơi đâu.

Nguồn hình ảnh, Reuters

Cuộc phản công của Ukraine đã không diễn ra như kế hoạch và rơi vào thế phòng vệ tại một số nơi trên tiền tuyến

Ukraine, như họ tính toán, sẽ muốn tiến công về phía nam qua vùng Zaporizhzhia hướng về Biển Azov, tạo thành một mũi nhọn xuyên qua các tuyến quân sự của Nga, cắt đôi những tuyến này và chia tách Crimea.

Quân đội Nga có lẽ đã có màn phô diễn cực kỳ kém cỏi khi ra sức chiếm Kyiv vào năm 2022, nhưng lại giỏi trong việc phòng vệ. Vào thời điểm đó, các lữ đoàn của Ukraine được huấn luyện tại Anh và các nơi khác trong nửa đầu năm 2023, và trong khi các xe tăng được chuyển theo hướng đông đến tiền tuyến, Nga cũng thiết lập một tuyến chiến lũy phòng vệ có quy mô lớn nhất, và trải dài nhất trong lịch sử thời chiến tranh hiện đại.

Mìn chống tăng, mìn chống bộ binh, boong-ke, chiến hào, bẫy chống tăng, drone và đạn pháo đã cùng được kết hợp để ngăn chặn những kế hoạch của Ukraine. Cuộc phản công được mong đợi từ lâu bị thất bại.

Đối với Ukraine và Phương Tây, các chỉ số gần như đang theo sai hướng. Ukraine thiếu hụt nghiêm trọng nguồn đạn pháo và binh sĩ. Quốc hội đang trì hoãn những nỗ lực của Nhà Trắng trong việc thông qua gói viện trợ trị giá 60 tỷ USD cho Ukraine. Hungary cũng đang hoãn gói viện trợ 50 tỷ USD.

Một hay hai gói viện trợ này cuối cùng có thể được thông qua, nhưng có khả năng đã quá muộn màng. Các lực lượng của Ukraine đã chuyển sang thế phòng thủ. Trong khi đó, Moscow lại đặt nền kinh tế vào phục vụ cho cuộc chiến, dành một phần ba trong ngân sách quốc gia cho nền quốc phòng trong khi đẩy hàng ngàn binh sĩ và hàng ngàn đạo pháo đến vùng tiền tuyến của Ukraine.

Rõ ràng tình hình này đang khiến Ukraine thất vọng sâu sắc, vốn trước đó Kyiv đã hy vọng đảo chiều cuộc chiến theo hướng có lợi cho mình. Thế nhưng vì sao chuyện này lại quan trọng cho Phương Tây?

Điều này quan trọng bởi vì Tổng thống Putin, người đã đích thân ra lệnh tiến hành cuộc xâm lược cách đây hai năm, cần phải nắm giữ vùng lãnh thổ đã bị đánh chiếm (khoảng 18% của Ukraine) để tuyên bố một chiến thắng.

[Năm yếu tố tác động đến cuộc chiến tranh Ukraine trong năm 2024](#)

Nguồn hình ảnh, Reuters

Hôm thứ Sáu 28/12, Nga đã tiến hành đợt tấn công bằng tên lửa lớn nhất vào các thành phố của Ukraine cho đến nay

Nato đã vét kho vũ khí và đạn dược và cam kết mọi thứ nhưng không tham chiến để hỗ trợ cho đồng minh, Ukraine. Tất cả điều này kết thúc trong một dạng thất bại nhằm đảo ngược cuộc xâm lược của Nga.

Trong khi đó, các nước vùng Baltic - Estonia, Latvia và Lithuania và tất cả các quốc gia thành viên Nato - đang cho rằng nếu Putin thành công tại Ukraine, những nước này sẽ tới lượt bị Putin nhắm đến trong 5 năm tiếp theo.

Vladimir Putin

Tổng thống Nga là người đàn ông bị truy nã. Theo lý thuyết.

Hồi tháng 3/2023, ông ta đã bị Tòa án Hình sự Quốc tế (ICC) ở The Hague phát lệnh truy nã, cùng với Ủy viên Tổng thống về Quyền của Trẻ em tại Nga, liên quan đến các tội ác chiến tranh nhằm vào trẻ em Ukraine.

Phương Tây hy vọng điều này sẽ khiến ông ta bị cô lập trong cộng đồng quốc tế và bị mắc kẹt ở quốc gia của mình, không thể đi lại vì sợ bị bắt và trục xuất đến The Hague. Thế nhưng điều này đã không xảy ra.

Kể từ sau lệnh truy nã đó, ông Putin đã đến Kyrgyzstan, Trung Quốc, Các Tiểu Vương quốc Ả Rập Thống nhất và Ả Rập Saudi, được chào đón thăm đở mỗi lần đi đến đó. Ông cũng tham gia họp qua mạng tại Thượng đỉnh BRICS ở Nam Phi.

Hết đợt trừng phạt này đến đợt trừng phạt khác của Liên minh châu Âu nhằm khiến nền kinh tế Nga suy yếu, buộc Putin phải đảo ngược cuộc xâm lược. Thế nhưng Nga vẫn tỏ ra đủ sức chống chọi được với những lệnh trừng phạt này, xuất khẩu nhiều hàng hóa qua các quốc gia khác như Trung Quốc và Kazakhstan. Đúng là Phương Tây phần lớn đang tách dần sự phụ thuộc vào nguồn dầu mỏ và khí đốt từ Nga, nhưng Nga cũng tìm được những khách hàng 'nhiệt thành' khác, mặc dù với mức giá thấp hơn.

Sự thật là khi cuộc xâm lăng của Putin và chiếm đóng bạo tàn Ukraine, đối với các nước Phương Tây là tội tệ, xét về mặt đạo đức, nhưng không phải phần lớn thế giới đều nhận thấy như vậy. Nhiều quốc gia xem đây là vấn đề của châu Âu, một số nước đổ lỗi cho Nato, và cho rằng chính liên minh này đã khiêu khích Nga bằng việc mở rộng quá nhiều về phía cực đông. Điều khiến những người dân Ukraine thất vọng đó là, những quốc gia này dường như đã quên về những vụ hành hạ và xâm hại quy mô rộng, do các binh lính xâm lược của Nga tiến hành.

[Donald Trump sẽ định hình ngoại giao của Hoa Kỳ ra sao nếu tái đắc cử?](#)

Gaza

Các bộ trưởng các nước Ả Rập nói với tôi trong một cuộc họp thượng đỉnh ở Riyadh rằng, Phương Tây đang có chuẩn mực kép. "Các chính phủ của quý vị là những kẻ đạo đức giả," tôi đã được nghe họ nói như vậy. Họ hỏi tôi, tại sao quý vị lại mong chúng tôi lại lên án Nga về việc đã giết dân thường Ukraine trong khi quý vị lại bác bỏ một lệnh ngừng bắn tại Gaza, nơi hàng ngàn dân thường bị thiệt mạng?

Nguồn hình ảnh, EPA

Khoảng 21.500 người dân Palestine và 1.200 người Israel đã bị thiệt mạng trong cuộc xung đột, giới chức tại Israel và tại Dải Gaza do Hamas nắm quyền lãnh đạo cho biết

Cuộc chiến giữa Israel và Hamas rõ ràng nhằm vào miền nam Israel vào ngày 7/10. Điều này tồi tệ cho Phương Tây.

Điều này đã chuyển hướng quan tâm toàn cầu ra khỏi đồng minh của Nato là Ukraine, khi quốc gia này phải chống chọi trong việc ngăn chặn bước tiến công của Nga vào mùa đông năm nay. Cuộc chiến Gaza đã khiến nguồn đạn pháo của Mỹ được chuyển ra khỏi Kyiv sang hỗ trợ cho Israel.

Nhưng hầu hết, trong mắt của nhiều người Hồi giáo và người khác trên thế giới, điều này khiến Mỹ và Anh dường như đồng lõa trong việc phá hủy Gaza khi bảo vệ Israel tại Liên Hiệp Quốc. Nga, quốc gia đã cử không quân ném bom rải thảm tại thành phố Aleppo tại Syria, đã hưởng lợi tại Trung Đông kể từ ngày 7/10.

Cuộc chiến này đã lan đến Biển Đỏ phía nam, nơi lực lượng Houthi do Iran hậu thuẫn phóng các drone mang theo thuốc nổ và tên lửa nhằm vào các tàu hàng, đẩy giá hàng hóa tăng cao trong bối cảnh các công ty vận chuyển đường biển lớn của thế giới buộc phải chuyển hướng đi chuyển quanh cực nam của châu Phi.

[Israel-Palestine: Có phải giải pháp 'hai nhà nước' đang được tính đến?](#)
[Giải pháp 'hai nhà nước' có chấm dứt xung đột Israel-Palestine?](#)

Iran

Iran bị tình nghi phát triển một loại vũ khí hạt nhân, và quốc gia này đã bác bỏ. Mặc dù gánh chịu các lệnh trừng phạt của Phương Tây, Iran không bị cô lập, đã mở rộng chân rết quân sự qua Iraq, Syria, Lebanon, Yemen và Gaza thông qua lực lượng binh lính ủy nhiệm được tài trợ, huấn luyện và cung cấp vũ khí.

Năm nay đã chứng kiến Iran siết chặt một liên minh gắn kết với Moscow chưa từng có, điều này mang đến một nguồn hỗ trợ các loại drone Shahed dường như nhiều vô kể, để được dùng tại các thành phố và thị trấn của Ukraine.

Được một số quốc gia Phương Tây xem là mối đe dọa thù địch, Iran đã hưởng lợi từ cuộc chiến tranh Gaza bằng cách tự định vị ở Trung Đông như một nhà vô địch vì cuộc đấu tranh của người Palestine.

Vùng Sahel ở châu Phi

Từng quốc gia một trong vùng Sahel ở Tây Phi đã không thể chống trả trước các cuộc đảo chính quân sự, khiến các lực lượng của châu Âu giúp tham chiến chống lại cuộc nổi dậy của phong trào thánh chiến jihad trong khu vực, bị trục xuất.

Các quốc gia thuộc địa cũ của Pháp, Mali, Burkina Faso và Cộng hòa Trung Phi đã chống lại châu Âu khi hồi tháng Bảy, một cuộc đảo chính khác khiến một tổng thống thân Phương Tây ở Niger bị lật đổ. Đội quân Pháp cuối cùng đã rời khỏi quốc gia này, mặc dù 600 binh sĩ Mỹ vẫn còn lưu lại ở hai căn cứ.

Nguồn hình ảnh, Reuters
Các lãnh đạo đảo chính ở Niger tham gia một cuộc tuần hành

Thay thế lực lượng của Pháp và quốc tế là những lính đánh thuê của tập đoàn Wagner, vốn vẫn còn sống dựa trên những hợp đồng kinh doanh béo bở mặc dù thủ lĩnh Yevgeny Prigozhin, đã chết một cách bí ẩn trong một vụ tai nạn máy bay hồi tháng Tám.

Trong khi đó, Nam Phi, từng được xem là một đồng minh của Phương Tây, đã tổ chức các cuộc tập trận hải quân chung với các tàu chiến của Nga và Trung Quốc.

Bắc Hàn

Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên được cho đang gánh chịu các lệnh trừng phạt nghiêm khắc liên quan đến chương trình phát triển vũ khí hạt nhân và tên lửa đạn đạo bị cấm của mình.

Thế nhưng vào năm nay, Bắc Hàn đã ngày càng thắt chặt mối gắn kết với Nga, khi nhà lãnh đạo Kim Jong Un đến thăm một trạm không gian của Nga, theo sau thông tin Bắc Hàn chuyển một triệu viên đạn cho lực lượng Nga đang giao chiến tại Ukraine.

Bắc Hàn đã tiến hành phóng thử nghiệm một vài tên lửa đạn đạo xuyên lục địa, một số được cho có khả năng bay đến tận vùng lục địa của Mỹ.

Trung Quốc

2023, ở mức độ nào đó, đã chứng kiến sự hạ nhiệt căng thẳng giữa Bắc Kinh và Washington, với một cuộc họp thượng đỉnh rất thành công giữa Tổng thống Biden và Chủ tịch Tập ở San Francisco.

Nhưng Trung Quốc không cho thấy dấu hiệu nào sẽ nhượng bộ trong các tuyên bố chủ quyền liên quan đến hầu hết khu vực trên Biển Đông, đưa ra một bản đồ "chuẩn" gia tăng lãnh thổ tuyên bố kéo dài đến bờ biển của một vài nước trong châu Á-Thái Bình Dương.

Hay quốc gia này cũng không từ bỏ các tuyên bố liên quan đến Đài Loan, vốn đã cam kết sẽ "lấy lại", bằng vũ lực nếu cần thiết.

[Trung Quốc tăng cường sức ép lên cuộc bầu cử Đài Loan](#)

[Trung Quốc: Đô đốc Đồng Quân làm bộ trưởng để lo về 'ngoại giao quốc phòng'](#)

Lý do nào để lạc quan?

Mặc dù bối cảnh không mấy sáng sủa cho Phương Tây, có lẽ thật khó khăn để tìm thấy những tia hy vọng. Về khía cạnh tích cực cho Phương Tây, liên minh Nato rõ ràng đã tìm lại được mục đích phòng

vệ, được thúc đẩy từ cuộc xâm lược của Nga nhằm vào Ukraine. Sự đồng lòng của Phương Tây cho đến nay đã khiến nhiều người ngỡ ngàng, mặc dù một số rạn nứt hiện đang bắt đầu lộ diện.

Nhưng tại Trung Đông, nơi vẫn có tiềm năng rất lớn để cải thiện. Điều này một phần bởi quy mô diễn biến kinh hoàng cho cả hai phía bên biên giới giữa Gaza và Israel.

Trước cuộc tấn công ngày 7/10, cuộc tìm kiếm một giải pháp cho một câu hỏi về tương lai của một nhà nước Palestine tương lai đã phần lớn bị bỏ qua. Một dạng cảm giác thỏa mãn nhất định đã len lỏi vào các thỏa thuận của Israel với người Palestine, vấn đề có thể bị kiểm soát thông qua các biện pháp an ninh theo các cách thức nào đó, mà không phải đưa ra bất kỳ những bước đi nghiêm túc nào, mang đến tình trạng nhà nước cho chính họ.

Công thức này đã cho đến nay cho thấy là một sai lầm chết chóc. Hết lãnh đạo thế giới này tới người khác đã tuyên bố những người Israel sẽ không thể sinh sống trong nền hòa bình và an ninh mà họ có được, trừ phi người Palestine có thể làm điều tương tự.

Tìm một giải pháp thích đáng và bền vững, kéo dài trong lịch sử, sẽ vô cùng khó khăn, và cuối cùng sẽ bao gồm các thỏa hiệp và hy sinh đau đớn cho cả đôi bên nếu thành công. Nhưng cuối cùng, thì đây là vấn đề nhận được sự quan tâm của cả thế giới.

[Năm yếu tố tác động đến cuộc chiến tranh Ukraine trong năm 2024](#)
[Giải pháp 'hai nhà nước' có chấm dứt xung đột Israel-Palestine?](#)

[Thế giới đón Năm Mới 2024 với pháo hoa rực trời nhưng cả với bom đạn](#)

Đăng ngày: 01/01/2024 - 12:20

Capture à partir de : [RFI](#)

Thế giới đón mừng Năm Mới 2024 với nhiều màn pháo hoa ngoạn trời tại nhiều thành phố lớn. Nhưng cùng lúc ở nhiều nơi trên địa cầu, người dân phải đón Giao Thừa và Năm Mới dưới làn mưa bom đạn.

Pháo hoa được bắn trên Nhà hát Opera Sydney và Cầu Cảng trong lễ đón giao thừa ở Sydney, Úc, ngày 01/01/2024.via REUTERS - STRINGER

Theo múi giờ, cuộc tuần hành đón thời khắc linh thiêng của năm bắt đầu từ thành phố Sydney của Úc, nơi được mệnh danh là « *thủ đô Năm Mới của thế giới* ». Hơn một triệu người dân Sydney đã tề tựu xung quanh Nhà hát Opéra và cầu cảng nổi tiếng của Sydney xem màn trình diễn pháo hoa sặc sỡ.

Những màn pháo hoa tuyệt đẹp cũng nở rộ ở Dubai, thủ đô Các Tiểu Vương Quốc Ả Rập Thống Nhất, thành phố Nairobi ở Kenya, hay như Athens của Hy Lạp. Tại Pháp, khoảng một triệu người - theo truyền thông - đổ về khu đại lộ Champs-Élysées tham gia màn trình diễn ánh sáng đa chiều. Trong khi ở Brazil, hơn hai triệu người tập trung ở bãi biển Copacabana ở Rio de Janeiro thưởng thức 12 phút pháo hoa dưới cơn mưa phèn.

Nhưng bắn pháo hoa cũng khiến nhiều thành phố lớn trên thế giới phải lo lắng như ở New Delhi, thủ đô Ấn Độ hay ở Trung Quốc với việc nhiều thành phố lớn cấm trình diễn pháo hoa.

Vòng đón Giao Thừa được khép lại tại New York, một trong những điểm biểu tượng Năm Mới của thế giới. Hàng ngàn người dân đổ về Quảng trường Thời đại (Time Square) chờ đón quả cầu pha lê lấp lánh hạ xuống theo nhịp đếm ngược đồng hồ để đón năm mới.

Tại Nga, chiến dịch quân sự xâm lược Ukraina do tổng thống Vladimir Putin phát động đã làm lu mờ lễ mừng năm mới. Pháo hoa và các buổi hòa nhạc theo thông lệ trên Quảng trường Đỏ đã bị hủy, như năm 2023.

Trên dải Gaza, các cuộc tấn công của quân đội Israel hôm Chủ Nhật đã giết chết ít nhất 35 người. Thành phố Tel Aviv, Israel, đón Giao Thừa và Năm Mới trong tiếng còi hú báo động tên lửa. Các tòa nhà chọc trời ở thành phố này được thắp sáng màu vàng kêu gọi thả con tin bị phe Hamas giam giữ ở Gaza từ hơn 80 ngày qua. Còn người Palestine trong các trại tị nạn tập trung quanh đồng lúa chua chát nói rằng « *trước những nỗi đau khổ mà chúng tôi đang trải qua, chúng tôi không cảm thấy rằng sẽ có một năm mới* ».

Trong tình cảnh này, AP dẫn lời Đức Giáo Hoàng Phanxicô, trong buổi ban phép lành Chúa Nhật truyền thống từ cửa sổ nhìn ra Quảng Trường Thánh Phêrô, ngài cầu nguyện cho « *người dân Ukraina đang bị đau khổ, người dân Palestine và Israel, người dân Sudan và nhiều nơi khác* » trên thế giới !

[Ukraina, Cận Đông, châu Á ... thách thức uy tín siêu cường Mỹ](#)

Đăng ngày: 28/12/2023 - 13:59

Capture à partir de : [RFI](#)

Chỉ còn vài ngày nữa là năm 2023 khép lại. Khác với mọi năm, châu Âu đón giao thừa với hai cuộc chiến tranh lớn trước cửa nhà, một tại Ukraina và một ở dải Gaza. Trong khi đó ở châu Á, bán đảo Triều Tiên, eo biển Đài Loan, Biển Đông, nguy cơ xung đột vũ trang cũng đang chực chờ bùng phát. Và cũng chưa có lúc nào, uy tín của siêu cường Mỹ bị thách đố gay gắt như trong năm nay.

Ảnh minh họa: Hàng không mẫu hạm USS Ronald Reagan trong chuyến ghé thăm cảng Manila, Philippines ngày 14/10/2022. AP - Aaron Favila

Ngày 07/10/2023, thế giới bất ngờ trước một chiến dịch « đánh úp » đẫm máu của phe Hamas nhằm vào nhiều địa phương, giết chết hơn 1.140 thường dân Israel, và bắt theo hơn 250 con tin. Nếu như thế giới lên án hành động giết người với một mức độ tàn bạo chưa từng có của lực lượng vũ trang người Palestine này – bị Hoa Kỳ, Liên Hiệp Châu Âu và Israel xếp vào diện khủng bố – thì các cuộc tấn công trả đũa của quân đội Israel ở dải Gaza, làm hơn 20 ngàn thường dân Palestine thiệt mạng và hàng triệu người dân phải bỏ nhà cửa chạy lánh nạn, cũng bị cộng đồng quốc tế kịch liệt chỉ trích.

Israel muốn an ninh, không cần hòa bình

Làm thế nào giải thích cho sự trở lại của « *tình trạng man rợ* » này ? Nhà địa chính trị học, Carole André-Dessornes, chuyên gia về tương quan lực lượng và bạo lực ở Trung Đông, trên đài RFI ngày 23/12/2023 giải thích, xung đột bùng phát là vì cộng đồng quốc tế từ lâu vẫn phủ nhận chính nghĩa của người Palestine, từ chối nhìn thẳng vào vấn đề.

« Chúng ta nên hiểu rằng tình hình nguyên trạng là hầu như không trụ được. Người ta đã quên rằng dải Gaza bị phong tỏa từ năm 2007 và có hơn hai triệu người sinh sống trên một diện tích rộng chỉ có 370 cây số vuông, do vậy khó thể mà sống được. Thêm vào đó là việc tăng tốc xây dựng các khu định cư Do Thái ở phía Đông Jerusalem và Cisjordanie. Rồi còn có một giới trẻ hoàn toàn tuyệt vọng bởi vì họ thật sự chẳng có tương lai. »

Đâu là lối thoát cho xung đột ? Người ta nói nhiều đến giải pháp « *Hai Nhà nước* ». Một giải pháp mà ông Gérard Araud, cựu đại sứ Pháp tại Israel, Liên Hiệp Quốc và Hoa Kỳ, trong một phiên điều trần trước Ủy ban Đối ngoại về Tình hình Israel của Hạ Viện, hồi trung tuần tháng 11/2023 đánh giá là điều không thể. Ông giải thích :

« Vấn đề cốt lõi của Cisjordanie nằm ở điểm đây là vùng đất thánh. Ở đây quý vị có hai cản trở chính. Thứ nhất là cản trở an ninh. Bởi vì, khi hình thành Nhà nước Palestine tại Cisjordanie, tức là chúng ta sẽ có một Nhà nước Palestine chỉ nằm cách Tel Aviv có 14 km, cách sân bay quốc tế Ben Gourion của Israel 5 km. Vì vậy, chỉ cần một quả rốc – kết là Israel ngừng hoạt động.

Hơn nữa, người dân Israel họ không muốn hòa bình, họ muốn có an ninh. Nghĩa là, theo một cách nào đó, Israel luôn trong tình trạng chiến tranh từ năm 1948 và có thể nói rằng, Israel đã quen sống trong những điều kiện như thế. Nhưng đối với họ, mục tiêu chính yếu vẫn là An Ninh.

Điều thứ hai, đó là một nền an ninh phải do chính họ bảo đảm. Do lịch sử đất nước, người Israel không tin tưởng bất kỳ ai cho an ninh của mình và đương nhiên là cả với Hoa Kỳ chẳng hạn. Do vậy, bất kỳ ý tưởng nào về một lực lượng quốc tế, lực lượng các nước Ả Rập, hay một lực lượng Liên Hiệp Quốc đều không có chút cơ may nào được chấp nhận bởi một đất nước mà tôi có thể nói là bị cuồng ám ».

Ăn sau cuộc xung đột này còn là một « ván cờ lớn » giữa các cường quốc trong khu vực. Chiến sự bùng phát là một đòn giáng, chặn đường Israel bình thường hóa quan hệ với nhiều nước Ả Rập, đặc biệt là Ả Rập Xê Út trong khuôn khổ Thỏa thuận Abraham, được thương lượng dưới sự chủ trì của chính quyền Donald Trump năm 2020. Đối với Iran, nước cờ này của Mỹ và Israel là một mối đe dọa, có thể làm đảo lộn thế tương quan lực lượng trong Vùng Vịnh, có lợi cho Ả Rập Xê Út. Súng phóng lựu có gắn đầu đạn áp nhiệt do Hamas sử dụng là một bằng chứng cho sự can dự của Teheran.

Ukraina : Cuộc chiến tiêu hao của Nga

Xung đột ở dải Gaza đang che lấp một cuộc chiến khác kéo dài từ gần hai năm : Cuộc chiến chống quân xâm lược Nga của Ukraina, đang diễn ra gay gắt trong những ngày cuối năm. Cuộc phản công của Kiev mà các đồng minh phương Tây trông đợi, bắt đầu từ tháng Sáu đã gặp thất bại, như thừa nhận của Tổng tham mưu trưởng quân đội Ukraina với tuần báo Anh The Economist. Tổng thống Ukraina Volodymyr Zelensky trong cuộc họp báo truyền thống cuối năm phải nhìn nhận « *chiến tranh không biết hồi nào kết thúc* ».

Lời thừa nhận chua chát được đưa ra vào lúc tổng thống Joe Biden chưa thông qua được gói viện trợ bổ sung 60 tỷ đô la cho Ukraina do vấp phải những phản đối mạnh mẽ từ đảng đối lập Cộng Hòa. Tệ hơn nữa, theo báo cáo do Viện Nghiên cứu Kinh tế Quốc tế Kiel của Đức, cam kết trợ giúp của các nước đồng minh của Kiev trong năm 2023 đã rớt xuống « *mức thấp nhất* » tính từ đầu cuộc chiến xâm lược của Nga vào tháng 2/2022.

Trong khi đó, quân đội Nga được chi viện thêm 300 ngàn quân dự bị, và trang bị thêm nhiều vũ khí đạn dược từ nhiều nguồn cung như Iran, Bắc Triều Tiên, gia tăng oanh kích Ukraina ngày đêm, mở nhiều cuộc tấn công khác. Hạ Viện Nga cuối tháng 10/2023 còn thông qua một khoản ngân sách quốc phòng cho năm 2024, tương đương với mức 107 tỷ euro, chiếm khoảng 6% GDP của đất nước, tăng 70% so với năm 2023 (3,9% GDP).

Quyết định này thể hiện quyết tâm theo đuổi chiến dịch quân sự trong dài hạn, một cuộc chiến tiêu hao chống Ukraina. Giáo sư địa chính trị, Carole Grimaud, chuyên gia về Không gian hậu Xô Viết, nhà sáng lập Trung tâm Nghiên cứu về Nga và Đông Âu (Center for Russia and Eastern Europe Research – CREER) tại Geneve, trên làn sóng RFI ngày 09/12/2023 phân tích :

« Đây là một cuộc chiến tiêu hao. Chúng ta đã thấy điều này ngay từ đầu cuộc chiến. Vào lúc các mục tiêu của Nga không thể đạt được ở miền Nam, chiến sự đã diễn ra ở phía đông đất nước và phía nam với các vùng lãnh thổ bị chinh phục. Cuối cùng, Nga đã đóng quân trên những vùng lãnh thổ bị chiếm đóng với những tuyến phòng thủ mà rủi thay, họ đã có thời gian dựng lên. Và tình trạng này hiện đặt Ukraine vào thế khó khăn trong cuộc phản công, vốn không mang lại kết quả như chúng ta mong đợi.

Với 17% lãnh thổ Ukraina bị Nga chiếm đóng, nên đây là một cuộc chiến tiêu hao, một cuộc chiến hiện diện ở nước này. Vào lúc mùa đông đang đến và với thất bại của cuộc phản công, người ta sẽ phải chứng kiến tình trạng này kéo dài trong nhiều tháng, thậm chí là nhiều năm. »

Biển Đông, eo biển Đài Loan : Mặt trận thứ ba cho Mỹ ?

Điều đáng chú ý là trong cả hai cuộc chiến, tuy không cùng tác nhân, không cùng lý lẽ, nhưng đều có sự can dự của Hoa Kỳ. Tại Ukraina, Washington tham gia gián tiếp thông qua các khoản viện trợ vũ khí và tài chính. Còn với Israel, Mỹ can dự trực tiếp qua việc cung cấp đạn dược, triển khai lực lượng khi cho điều hai hàng không mẫu hạm đến Đông Địa Trung Hải và nhất là bằng lá phiếu phủ quyết ở Liên Hiệp Quốc.

Nhưng Hoa Kỳ có thể « gồng mình » che chở cho các đồng minh đến đâu nếu như có thêm một mặt trận thứ ba ở châu Á ? Các vụ va chạm

giữa hải quân Trung Quốc và Philippines tại những vùng lãnh hải có tranh chấp ở Biển Đông trong năm 2023 đã gia tăng đáng kể. Chính quyền Manila xích lại gần hơn với Washington khi quyết định mở thêm bốn căn cứ quân sự cho quân đội Mỹ bố trí vũ khí và luân chuyển quân.

Trả lời RFI Tiếng Việt ngày 19/12/2023, giảng viên Laurent Gédéon, trường đại học Sư phạm Lyon giải thích, Bắc Kinh luôn ý thức rằng « *Philippines là một nhân tố - và là một tác nhân quan trọng – trong các nước cờ nếu xảy ra xung đột ở Đài Loan. Điều này không chỉ do mối quan hệ đồng minh của Manila với Mỹ, mà còn do vị trí địa lý gần gũi của quần đảo với Đài Loan.* »

Chẳng phải vì thế mà Trung Quốc trắc nghiệm thường trực phản ứng của Mỹ hay sao ? Bài phân tích trên France Inter ngày 12/12 cũng tự hỏi : Đã can dự vào nhiều nơi khác, liệu Hoa Kỳ có thật sự muốn, hoặc có đủ năng lực để can thiệp chỉ vì một hòn đá mang tính biểu tượng ở Biển Đông ?

Việc rút quân trong hỗn loạn ở Kabul năm 2021 từng bị Matxcova diễn giải như là một tín hiệu rằng Washington có lẽ sẽ không hành động gì đối với cuộc xâm lược Ukraina xảy ra sáu tháng sau đó. Do vậy, việc bỏ rơi Ukraina ngày nay cũng có nguy cơ đưa ra một tín hiệu tương tự cho Trung Quốc ở châu Á. Đó là chưa kể đến những hành động khiêu khích của Bình Nhưỡng trên bán đảo Triều Tiên.

Chưa có lúc nào vị thế siêu cường của Mỹ bị thử thách mạnh mẽ như lúc này. Với vai trò là cường quốc hàng đầu, Hoa Kỳ buộc phải liên tục đặt uy tín của mình lên hàng đầu trước mỗi cuộc khủng hoảng, mỗi thách thức từ một cường quốc khác. Nhưng vấn đề thực sự đặt ra là liệu Mỹ có còn muốn giữ thứ hạng này hay không.

Trong chưa đầy một năm nữa, Hoa Kỳ sẽ tổ chức bầu cử tổng thống. Chiếc bóng của Donald Trump ngày một lớn, và người ta có nhiều rủi ro nhìn thấy sự đối đầu về hai tầm nhìn đối nghịch nhau về thế giới cũng như là vai trò của Mỹ. Bài phân tích lưu ý : Cử tri Mỹ sẽ không bỏ phiếu cho việc ủng hộ hay chống trợ giúp Ukraina, hậu thuẫn Israel hay can thiệp vào Biển Đông, nhưng lá phiếu của họ sẽ có những tác động lớn cho tất cả các cuộc khủng hoảng này !

Chiến tranh Ukraine: Ba kịch bản có thể xảy ra trong năm 2024

2.1.2024

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Một binh sĩ Ukraine ở gần thành phố Bakhmut, miền đông Ukraine

Cuộc xung đột tại Ukraine sắp sửa bước sang năm thứ ba. Trong vòng vài tháng qua, khu vực tiền tuyến dường như không có chuyển biến đáng kể, nhưng cuộc chiến tranh này sẽ thay đổi thế nào trong năm 2024?

Tổng thống Volodymyr Zelensky đã thừa nhận cuộc tấn công mùa xuân của Ukraine đã không thành công như ông kỳ vọng. Nga vẫn kiểm soát được khoảng 18% lãnh thổ Ukraine.

Trong bài viết này, ba nhà phân tích quân sự chia sẻ với BBC nhận định của họ về diễn biến cuộc chiến tranh Ukraine trong 12 tháng tới.

[Năm yếu tố tác động đến cuộc chiến tranh Ukraine trong năm 2024](#)

Cuộc chiến sẽ kéo dài nhưng không vô thời hạn

Barbara Zanchetta, Khoa Nghiên cứu Chiến tranh, Đại học King's College London

Viễn cảnh về một sự kết thúc cho cuộc chiến tranh Ukraine vẫn không có gì là sáng sủa. So với thời điểm này vào năm ngoái, Tổng thống Vladimir Putin mạnh hơn, xét theo khía cạnh chính trị hơn là quân sự.

Tình hình trên chiến trường vẫn không có gì rõ ràng. Gần đây, cuộc phản công mùa đông của Ukraine đã chấm dứt. Tuy nhiên, Nga cũng không đạt được đột phá nào. Hơn lúc nào hết, cục diện cuộc chiến sẽ phụ thuộc vào những quyết định chính trị được đưa ra cách xa trung tâm cuộc xung đột hàng ngàn cây số - ở Washington và Brussels.

Tinh thần đoàn kết ấn tượng của Phương Tây trong năm 2022, và xuyên suốt năm 2023, giờ đây đang bắt đầu lung lay.

Gói viện trợ quốc phòng của Mỹ dành cho Ukraine đã bị đem ra làm món đổi chác - điều mà Tổng thống Biden đã gọi một cách chính xác là "nền chính trị nhỏ nhen" ở Washington. Và tương lai về một gói viện trợ kinh tế của EU dường như đang phụ thuộc vào lập trường bất thường của Hungary trong dài hạn.

Thái độ lưỡng lự ở các thủ đô Phương Tây đã khiến ý chí của Putin được củng cố. Sự xuất hiện công khai gần đây của ông và những tuyên bố hùng hồn cho thấy rằng miễn Putin còn muốn làm thì nước Nga sẽ vẫn theo đến cùng.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Trong bài phát biểu năm mới 2024, Tổng thống Nga Vladimir Putin đã kêu gọi tinh thần đoàn kết trong quân đội, nhưng không công khai đề cập đến cuộc chiến tranh tại Ukraine

Vậy thì, liệu Phương Tây sẽ có sức mạnh và độ bền để tiếp tục phản kháng chống Putin và tất cả những gì ông ta đại diện hay không?

Quyết định của EU mở các cuộc đàm phán về tư cách thành viên với Ukraine và Moldova không chỉ có ý nghĩa biểu tượng. EU công khai

muốn tiếp tục hậu thuẫn Kyiv, khi một tương lai về tư cách thành viên trong EU dành cho Ukraine sẽ không thể xảy ra nếu Nga có được chiến thắng toàn diện.

Tại Washington, chuyện đảo ngược hoàn toàn chính sách là điều khó xảy ra.

Dù nhiều người cho rằng sự hỗ trợ của Mỹ dành cho Ukraine sẽ đối diện với thời khắc cáo chung khi mà tỷ lệ ủng hộ dành cho ông Donald Trump gia tăng trong các cuộc thăm dò, nhưng có thể thấy, dù từng rất màu mè phô trương, cựu Tổng thống đã không rút Mỹ khỏi NATO vào năm 2016. Và một mình ông sẽ không thể làm một cuộc cách mạng để thay đổi mối quan hệ hợp tác xuyên Đại Tây Dương của Mỹ vốn đã kéo dài trong 75 năm được.

Nói vậy không có nghĩa rằng các rạn nứt gần đây trong nội bộ Phương Tây là không đáng kể. Đối với Phương Tây, và cũng như với Ukraine, năm 2024 sẽ khó khăn hơn.

Đối với các nền dân chủ, việc đạt được đồng thuận dài hạn cho chiến tranh luôn phức tạp hơn so với các nền chuyên chế vốn không phải chịu trách nhiệm giải trình nào.

Và dù có khả năng cuộc chiến tranh Ukraine sẽ kéo dài hết năm 2024, không có nghĩa nó sẽ kéo dài vô thời hạn.

Với việc Nga đang vững tin hơn nhờ sự chần chừ của Phương Tây, và trong hoàn cảnh không xảy ra một cuộc đảo chính hoặc một vấn đề sức khỏe khiến ông Putin chết, chỉ có thể dự đoán rằng sẽ có một sự dàn xếp qua thương lượng, điều mà cả đôi bên hiện nay đều bác bỏ.

Một năm củng cố sức mạnh

Michael Clarke, cựu Tổng Giám đốc Viện Royal United Services Institute

Cuộc xâm lược của Nga nhằm vào Ukraine năm 2022 cho thấy một cuộc chiến tranh lớn đã quay trở lại lục địa châu Âu. Diễn biến cuộc xung đột năm 2023 đã đánh dấu một thực tế là chiến tranh kỷ nguyên công nghiệp hóa cũng đã quay trở lại.

Chiến tranh thời công nghiệp hóa đầy phần lớn, trong một số trường hợp là toàn bộ các nền kinh tế, vào việc sản xuất trang thiết bị phục vụ chiến tranh vốn được coi là ưu tiên. Ngân sách quốc phòng của Nga

đã tăng gấp ba lần kể từ năm 2021 và sẽ ngốn 30% chi tiêu chính phủ vào năm sau.

Điều này sẽ khiến cuộc chiến tranh ở Ukraine kéo dài lâu hơn và gây ra những tổn thương về kinh tế hơn bất kỳ điều gì mà châu Âu đã biết đến kể từ giữa thế kỷ 20. Năm 2024 sẽ cho thấy Nga - và hai nước cung cấp vũ khí Bắc Hàn và Iran - hay Ukraine - và các quốc gia ủng hộ từ Phương Tây - có đủ năng lực đáp ứng rất nhiều yêu cầu của dạng chiến tranh thời kỳ công nghiệp.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Các nhân viên y tế đang cứu một phụ nữ bị thương do bom chùm tại thành phố Kramatorsk, miền đông Ukraine

Sẽ là sai lầm khi nói rằng các khu vực tiền tuyến ở Ukraine đã rơi vào thế bế tắc, thực ra cả hai bên đều đủ sức cầm cự để tìm cách giành được những mục tiêu chiến lược.

Quân Nga có thể sẽ lại tìm cách tấn công trên toàn mặt trận, ít nhất là nhằm giữ vững toàn bộ vùng Donbas. Ukraine có thể sẽ ra sức khai thác thành công mà họ đạt được trong việc tái kiểm soát vùng tây Biển Đen và hành lang thương mại quan trọng dẫn đến eo biển Bosphorus.

Có thể Kyiv cũng sẽ tìm cách gây ra một số bất ngờ về quân sự cho quân xâm lược Nga, từ đó đánh bật đối phương ra khỏi một số khu vực.

Nhưng xét về bản chất, năm 2024 sẽ là năm củng cố sức mạnh cho cả Kyiv và Moscow.

Nga thiếu trang thiết bị và nhân lực được huấn luyện nên chưa thể tiến hành một cuộc tấn công chiến lược ít nhất là cho đến mùa xuân năm 2025.

[Tại sao 2023 là một năm không mấy dễ chịu với Phương Tây?](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Một binh sĩ Ukraine sử dụng súng phóng lựu trên tuyến đầu Avdiivka, vùng Donbas

Trong khi đó, Ukraine cần sự hỗ trợ về quân sự và tài chính của Phương Tây để tiếp tục chiến đấu trong năm 2024, cùng lúc phải tăng cường quân lực để tạo điều kiện cho một loạt các cuộc tiến công giải phóng trong tương lai.

Chiến tranh kỹ nguyên công nghiệp hóa là cuộc chiến giữa các xã hội. Chuyện xảy ra trên chiến trường thực ra chỉ là triệu chứng của cuộc chiến đó.

Diễn biến quân sự trong cuộc chiến tranh năm 2024 sẽ được định đoạt tại Moscow, Kyiv, Washington, Brussels, Bắc Kinh, Tehran và Bình Nhưỡng hơn là tại các thành phố của Ukraine như Avdiivka, Tokmak, Kramatorsk hay bất kỳ chiến trường giao tranh ác liệt nào dọc theo khu vực tiền tuyến.

Ukraine sẽ gây sức ép lên Nga quanh Crimea

Ben Hodges, cựu tướng chỉ huy, Lục quân Mỹ tại châu Âu

Nga thiếu sức mạnh đột phá và quyết định để đè bẹp Ukraine và sẽ làm những gì có thể tại các vùng lãnh thổ đã chiếm đóng, tận dụng

thời gian để củng cố phòng thủ trong khi hy vọng Phương Tây sẽ đánh mất ý chí tiếp tục hậu thuẫn cho Ukraine.

Nhưng Ukraine sẽ không dừng lại. Ukraine đang trong cuộc chiến sống còn và hiểu điều mà Nga sẽ làm nếu họ dừng lại. Thêm nhiều quốc gia châu Âu hiện đang bàn về yêu cầu gia tăng viện trợ trước quan ngại rằng Mỹ đang giảm ý chí.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Tuy nhiên, tôi dự đoán vào đầu năm 2024, Mỹ sẽ khám phá lại xương sống chiến lược của mình và thông qua gói viện trợ cho Ukraine, vốn đã bị hoãn tại Quốc hội vào tháng 12/2023.

Vì vậy, tôi dự đoán Ukraine sẽ thực hiện những điều này trong các tháng tiếp theo để giành lại ưu thế:

- tái thiết các đơn vị đã bị suy yếu sau nhiều tháng giao chiến, vốn sẽ rất cần thiết cho một cuộc tiến công mới
- cải thiện hệ thống tuyển quân bên trong Ukraine để tận dụng tối đa sức mạnh nhân lực sẵn có
- gia tăng sản xuất đạn dược và vũ khí
- cải thiện khả năng chiến đấu chống lại năng lực tác chiến điện tử mạnh của Nga - như phá sóng, can thiệp và định vị

Đầu mùa hè năm nay, Ukraine sẽ có thể lần đầu sử dụng các máy bay chiến đấu F-16 do Mỹ chế tạo, hy vọng sẽ giúp cải thiện khả năng đối phó với các chiến đấu cơ của Nga và củng cố hệ thống phòng không.

Khu vực quan trọng mang tính chiến lược nhất ở Ukraine vẫn còn do Nga chiếm đóng là bán đảo Crimea, mà chúng ta gọi là "địa bàn quyết định".

Ukraine sẽ làm tất cả những gì có thể để gây áp lực cho phía Nga tại đây, để quấy rối lực lượng hải quân Nga tại căn cứ Sevastopol, cũng như vài căn cứ không quân ở đây và căn cứ hậu cần tại thị trấn Dzakoy.

Họ đã chứng tỏ được điều này. Với chỉ ba tên lửa hành trình Storm Shadow do Anh cung cấp, quân đội Ukraine đã khiến Tư lệnh Hạm đội Biển Đen rút một phần ba lực lượng ra khỏi Sevastopol.

Ukraine đương nhiên không có nguồn lực vô hạn, đặc biệt xét về đạn pháo và các vũ khí chuẩn xác tầm xa.

Nhưng quân Nga thì lại trong tình trạng tệ hơn. Cuộc chiến tranh là một phép thử ý chí và một phép thử về hậu cần. Hệ thống hậu cần tại Nga dễ bị tác động và hiện đang chịu các áp lực thường trực liên quan đến cuộc chiến tranh Ukraine.

[Năm yếu tố tác động đến cuộc chiến tranh Ukraine trong năm 2024](#)

[Ba chủ đề "nóng" trong quan hệ Mỹ - Trung năm 2024](#)

Đăng ngày: 30/12/2023 - 10:02

Capture à partir de : [RFI](#)

Bầu cử tại Đài Loan, bầu cử tại Hoa Kỳ, chiến tranh thương mại : Ba chủ đề « *nóng* » trong quan hệ Mỹ-Trung năm 2024 ; Úc hạn chế gửi quân tham gia liên minh chống Houthi, tập trung lực lượng ở khu vực lân cận và Biển Đông ; Chiến đấu cơ Mỹ F-15 hộ tống ông già Noel chia quà ; Bánh quy Oreo gây scandal ở Mỹ vì giảm bột kem đúng dịp Giáng Sinh. Trên đây là một số chủ đề trong số cuối cùng năm 2023 của Tạp Chí Thế Giới Đó Đây.

Ảnh minh họa : Một quân nhân cầm cờ Đài Loan trong cuộc tập trận Hán Quang (Han Kuang) hàng năm mô phỏng cuộc tấn công vào sân bay tại sân bay quốc tế Đào Viên, Đài Bắc, Đài Loan, ngày 26/07/2023. AP - ChiangYing-ying

Ba chủ đề « nóng » trong quan hệ Mỹ - Trung năm 2024

Sau những tháng đầu năm 2023 « sóng gió » vì khủng hoảng kinh khí cầu do thám, chất bán dẫn và cạnh tranh quân sự, Trung Quốc và Hoa Kỳ đã cố giảm căng thẳng trong những tháng cuối năm. Đỉnh điểm là cuộc họp thượng đỉnh Joe Biden-Tập Cận Bình ngày 15/11 tại San Francisco (Mỹ) bên lề Diễn đàn APEC. Hai nguyên thủ bày tỏ mong muốn chấm dứt tình trạng quan hệ song phương rơi tự do.

Tuy nhiên, đó mới chỉ là thiện chí, chưa có tiến bộ. Reuters cho rằng tình hình không hẳn khả quan trong năm 2024 với ba hồ sơ lớn tác động đến quan hệ Mỹ-Trung : cuộc bầu cử tổng thống ở Đài Loan và Hoa Kỳ, xung đột thương mại tiếp diễn.

Vấn đề eo biển Đài Loan

Ngày ngày 13/01/2024, cử tri Đài Loan đi bầu Quốc Hội và tổng thống. Ứng viên tổng thống Lại Thanh Đức (Lai Ching Te) và ứng viên phó tổng thống Tiêu Mỹ Cẩm (Hsiao Bi Khim) của đảng Dân Tiến cầm quyền (DPP), hiện đứng đầu các cuộc thăm dò, đều bị Bắc Kinh coi là « *phần tử ly khai* » và bác mọi đề xuất đàm phán của ông Lại. Song song với các biện pháp gây sức ép về thương mại và chính trị trước thềm bầu cử, Bắc Kinh cáo buộc đảng cầm quyền là « *phần tử ly khai nguy hiểm* » và kêu gọi cử tri Đài Loan đưa ra « *lựa chọn đúng* ».

Đối với Mỹ, Trung Quốc cảnh cáo mọi ý định can thiệp, đặc biệt là sau khi Đạo luật Ủy quyền Quốc phòng năm 2024 được tổng thống Joe Biden ký ban hành ngày 22/12. Trong buổi họp báo ngày 23/12, người phát ngôn bộ Ngoại Giao Trung Quốc Mao Ninh (Mao Ning) phát biểu :

« Chúng tôi yêu cầu Hoa Kỳ áp dụng nghiêm túc cam kết của nhà lãnh đạo Mỹ là « không ủng hộ Đài Loan độc lập », chấm dứt thao túng vấn đề Đài Loan và ngừng gây nguy hiểm cho hòa bình và ổn định ở eo biển Đài Loan. Đạo luật Ủy quyền Quốc phòng năm 2024 (National Defense Authorization Act, NDAA) thổi phồng « mối đe dọa Trung Quốc », gạt bỏ các doanh nghiệp Trung Quốc và hạn chế trao đổi kinh tế và thương mại thông thường, cũng như trao đổi văn hóa giữa Trung Quốc và Hoa Kỳ. Điều này không có lợi cho cả hai bên ».

Theo Reuters, mối quan hệ giữa hai đại cường có lẽ sẽ được xác định qua cách phản ứng của Bắc Kinh về kết quả bầu cử Đài Loan. Nhiều nhà phân tích cho rằng ông Tập sẽ tiết chế biện pháp đáp trả quân sự trong trường hợp ông Lại Thanh Đức thắng cử, với hy vọng tránh xảy ra xung đột. Tuy nhiên, Đài Loan đã được đặt trong tình trạng báo động cao trước những đe dọa từ Trung Quốc trước thềm bầu cử.

Bầu cử tổng thống Mỹ

Cuộc bầu cử tổng thống Mỹ 2024 có thể sẽ có những hệ quả nghiêm trọng hơn đối với quan hệ song phương. Nếu không có bất ngờ vào phút chót, cuộc song đấu sẽ diễn ra giữa Joe Biden và Donald Trump.

Yun Sun, giám đốc trung tâm nghiên cứu Stimson Center ở Washington, cho rằng *« khi Trung Quốc nghĩ tới cuộc bầu cử (Mỹ) năm tới, sự trở lại của ông Trump có lẽ sẽ là ác mộng kinh hoàng cho họ »*. Trump đồng nghĩa với *« khó lường »*. *« Dưới thời Trump, Mỹ và Trung Quốc không có đối thoại đáng kể về bất kỳ vấn đề gì »*. Tuy nhiên, chủ trương cô lập của Trump đẩy Mỹ rút khỏi các liên minh có thể có lợi cho các nhà lãnh đạo Trung Quốc, hiện thấy bị bí bách vì cường quốc số 1.

Bắc Kinh cũng không hài lòng nếu Joe Biden thắng cử, theo nhà nghiên cứu Yun Sun. Tổng thống Mỹ đương nhiệm đã khéo léo gia tăng sức ép đối với Bắc Kinh, như duy trì các chính sách thuế khóa từ thời người tiền nhiệm, đồng thời bổ sung những biện pháp kiểm soát mới đối với xuất khẩu và thắt chặt quan hệ với các đồng minh.

Xung đột chip điện tử

Năm 2024, Washington sẽ gia tăng kiểm soát xuất khẩu để các sản phẩm bán dẫn tối tân nhất không rơi vào tay Trung Quốc. Để đáp trả, Bắc Kinh sử dụng ưu thế là nhà cung cấp kim loại và đất hiếm, cần cho sản xuất chip điện tử nhưng vẫn không thể xoay chuyển tình hình. Trong khi đó, các biện pháp trừng phạt nhắm vào các công ty Mỹ có thể sẽ khiến vốn đầu tư bị rút khỏi Trung Quốc trong khi Bắc Kinh đang rất cần để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế.

Một dấu hiệu khác là vào năm 2023, chính quyền Biden đã lập một tổ công tác chống tình trạng cố tình chiếm dụng trái phép những công nghệ nhạy cảm của Mỹ. Nhiều cuộc điều tra về xuất khẩu công nghệ sang đang Trung Quốc được tiến hành. Trong thông cáo gửi đến Reuters, ông Matthew Axelrod, trợ lý bộ trưởng Thương Mại Mỹ phụ trách kiểm tra xuất khẩu, khẳng định « *những nỗ lực này sẽ dẫn đến những biện pháp quan trọng về kiểm soát xuất khẩu trong năm 2024* ».

Úc hạn chế gửi quân tham gia liên minh chống Houthi, tập trung lực lượng ở Biển Đông

Khu vực Tây Thái Bình Dương là trọng tâm trong chiến lược an ninh của Úc. Điều này giải thích cho quyết định hạn chế lực lượng tham gia liên quân chống Houthi ở Hồng Hải do đồng minh Mỹ thành lập. Canberra sẽ không gửi chiến hạm hay chiến đấu cơ và chỉ có 11 quân nhân Úc sẽ đến sở chỉ huy Chiến dịch Prosperity Guardian ở Bahrein vào tháng 01/2024.

Trả lời đài truyền hình Sky News ngày 21/12/2023, bộ trưởng Quốc Phòng Úc Richard Marles khẳng định đồng minh Mỹ đánh giá cao đóng góp của Canberra và giải thích về quyết định trên :

« Không, chúng tôi sẽ không điều chiến đấu cơ hay tàu chiến. Thực ra, chúng tôi tăng gần gấp ba lần đóng góp vào Lực lượng hàng hải chung. Hiện giờ chúng tôi có 5 người tham gia hoạt động ở trụ sở của Lực lượng hàng hải chung và tháng tới, con số này sẽ tăng lên thành 16. Đó là sự đóng góp rất lớn, nhiều hơn cả phần của Canada.

Nhưng chúng tôi phải nói rõ về định hướng chiến lược của mình và mục tiêu chiến lược chính là khu vực của chúng ta, tức là vùng đông bắc Ấn Độ Dương, Biển Đông, biển Hoa Đông và Thái Bình Dương. Đây là điều xuất phát từ Đánh giá Chiến lược Quốc phòng, theo đó Úc cần khẩn cấp duy trì trọng tâm chiến lược vào khu vực sát sườn và đó là những gì chúng tôi sẽ làm ».

Israel và Gaza cùng chào đón năm mới bằng các cuộc không kích

Đăng ngày: 01/01/2024 - 13:31

Capture à partir de : [RFI](#)

Ngay trong đêm Giao thừa, quân đội của Nhà nước Do Thái tiếp tục tấn công vào Gaza, khiến ít nhất 24 người thiệt mạng. Còi báo động phòng không cũng vang lên tại nhiều khu vực ở Israel, phía Hamas xác nhận đã bắn tên lửa về phía Tel Aviv vào những thời khắc đầu năm 2024.

Ảnh minh họa : Các tòa nhà đổ nát ở dải Gaza, ngày 30/12/2023.REUTERS - AMIR COHEN

Từ Tel Aviv, thông tin viên Michel Paul tường trình :

« Một vài phút sau Giao thừa, khoảng hai chục tên lửa được bắn từ Gaza, nhắm về phía miền trung Israel như để chào đón năm mới. Đã lâu rồi mới xảy ra một cuộc tấn công như vậy. Hamas đã tuyên bố đứng đằng sau vụ này. Các tên lửa loại M-90 đã bị Israel bắn chặn và không gây ra thiệt hại nào. Phát ngôn viên của quân đội Israel, tướng Hagari đã tuyên bố vào hôm qua : « Chiến tranh sẽ tiếp tục kéo dài suốt năm 2024 ». Thế nhưng, cần phải lưu ý thêm hai yếu tố. Đầu tiên, theo truyền thông Israel, quân đội của Nhà nước Do Thái, đã bắt đầu giảm đáng kể lực lượng được triển khai ở dải Gaza, nhiều lữ đoàn lính dự bị đã được rút khỏi vùng chiến sự. Thêm vào đó, Hoa Kỳ cũng thông báo rằng tàu sân bay Gerald Ford sẽ rời Địa Trung Hải, quay trở

lại căn cứ ở Mỹ. Đây là một tín hiệu mạnh mẽ cho tất cả các bên, bao gồm cả Israel. »

Israel bật đèn xanh mở hành lang nhân đạo giữa Gaza và Chypre

Trong các cuộc phỏng vấn hôm 31/12, theo RFI Pháp ngữ, ngoại trưởng Israel, Eli Cohen đã xác nhận kế hoạch mở hành lang nhân đạo giữa Gaza và Chypre, được đưa ra cách nay vài tuần. Nếu được thông qua, kế hoạch này cho phép vận chuyển thêm hàng viện trợ nhân đạo vào Gaza bằng đường biển, từ cảng Larnaca của Síp. Ngoại trưởng Israel cho biết kế hoạch này có thể « *thực hiện được ngay lập tức* », đồng thời nêu ra 4 nước châu Âu (Pháp, Hy Lạp, Hà Lan, Anh Quốc), có thể là những đối tác tiềm năng, vì các nước này đều có tàu có thể cập cảng trên lãnh thổ Palestine. Các cảng ở Gaza thường là cảng nông. Gaza cũng thiếu cơ sở hạ tầng phù hợp để dỡ hàng. Đây sẽ được xem là lệnh nói lỏng phong tỏa đầu tiên của hải quân Israel đối với Gaza kể từ năm 2007.

Các vụ tấn công của Houthi ở Hồng Hải: Nguy cơ đối với giao thương quốc tế

Đăng ngày: 22/12/2023 - 07:29

Capture à partir de : [RFI](#)

Chiến tranh Gaza giữa Israel và tổ chức Palestine Hamas đã kéo theo những vụ tấn công của lực lượng vũ trang Houthi Yemen vào các tàu chở hàng tại Hồng Hải, gần eo biển chiến lược Bab-el-Mandeb, khiến giao thương tại vùng biển nối từ Ấn Độ Dương đến Địa Trung Hải bị xáo trộn, làm dấy lên nhiều lo ngại cho thương mại thế giới, khiến Mỹ phải thành lập một liên minh quốc tế để bảo vệ tuyến hàng hải huyết mạch này.

Ảnh vệ tinh chụp vùng biển chiến lược Hồng Hải, gần Yemen, ngày 28/11/2023. © AP - Maxar Technologies

Từ ngày 07/10/2023, sau khi lực lượng Palestine Hamas tấn công khủng bố trên lãnh thổ Israel khiến quân đội Israel ngay lập tức đáp trả bằng một chiến dịch quân sự khốc liệt và đẫm máu tại Gaza, lực lượng vũ trang Houthi Yemen, dưới sự yểm trợ của Iran, vốn ủng hộ Palestine và từ lâu nay tham gia « *trục kháng chiến* » chống Mỹ, đã tiến hành nhiều vụ tấn công bằng drone và thậm chí bằng tên lửa đạn đạo nhắm vào các tàu thuyền lưu thông ở Hồng Hải mà Houthi cho là có « *mối liên hệ với Israel* », kể cả các tàu dân sự chở hàng, bất kể quốc tịch của chủ tàu hay hãng tàu khai thác ...

Thế nhưng, trên thực tế, Houthi không chỉ nhắm tới các tàu hướng đến Israel hay có liên quan đến Tel Aviv. Trang mạng báo La Tribune ngày 18/12 dẫn thông cáo của hãng tàu Na Uy Inventor Chemical Tankers cho biết tàu M/V Swan Atlantic của nước này đã bị tấn công cho dù không có dính líu gì đến Israel : Với thủy thủ đoàn là người Ấn Độ, con tàu khi đó đang trên đường đi từ Pháp lục địa đến đảo Réunion, một vùng lãnh thổ hải ngoại của Pháp. Thủy thủ đoàn không có ai bị thương, nhưng họ cho biết tàu bị hư hỏng nhẹ. Tàu M/V Swan Atlantic sau đó đã được đặt dưới sự bảo vệ của hải quân Mỹ.

Số vụ Houthi Yemen tấn công các tàu ngày càng tăng, nhất là hồi cuối tuần trước. Quân đội Mỹ hôm thứ Bảy 16/12 cho biết một tàu khu trục Mỹ đã bắn hạ khoảng 12 drone được phóng đi từ vùng lãnh thổ Yemen do Houthi kiểm soát, còn chính phủ Anh thông báo một tàu khu trục của họ cũng hạ được 1 drone trong vùng này. Tình hình an ninh tại khu vực ngày càng xuống cấp đến mức sự hiện diện quân sự thường

xuyên và khá hùng hậu của nhiều nước phương Tây trong khu vực cũng không làm cho các hãng vận tải biển quốc tế an tâm.

Từ một tuần nay, liên tiếp nhiều hãng vận tải hàng hải hàng đầu thế giới, như công ty Maersk của Đan Mạch, Hapag-Lloyd của Đức, hãng CMA CGM của Pháp, MSC của Ý-Thụy Sĩ và Evergreen của Đài Loan ... quyết định ngay lập tức tạm ngưng cho tàu thuyền đi qua Bab-el-Mandeb cho đến khi điều kiện an ninh được khôi phục trở lại tại vùng biển chiến lược Hồng Hải. Không chỉ các hãng vận tải biển, mà tập đoàn dầu lửa BP của Anh cũng thông báo đình chỉ mọi chuyến tàu quá cảnh Hồng Hải.

Tại sao Hồng Hải và eo biển Bab el-Mandeb là vùng chiến lược ?

Bab el-Mandeb là eo biển rộng 27 km, nằm giữa một bên là Djibouti và Eritrea ở châu Phi, và phía bờ biển bên kia là Yemen trên bán đảo Ả Rập. Đảo Perim nằm giữa eo biển Bab el-Mandeb chia vùng này thành hai hành lang biển, mỗi hành lang rộng 3km để bảo đảm an toàn hàng hải.

Eo biển Bab el-Mandeb cũng là điểm nối Hồng Hải với Vịnh Aden ở Ấn Độ Dương. Với vị trí địa lý như vậy, lại nằm gần kênh đào Suez, nối Hồng Hải với Địa Trung Hải, eo biển Bab el-Mandeb dĩ nhiên có tầm quan trọng chiến lược trong giao thương quốc tế. Bab el-Mandeb hiện là một trong những hành lang hàng hải nhộn nhịp nhất trên thế giới, kết nối châu Á với châu Âu. Hàng năm, 40% giao thương hàng hải thế giới được trung chuyển qua vùng biển này, chiếm khoảng 12% tổng lượng hàng hóa giao thương trên toàn cầu.

Nếu như hàng từ châu Á sang châu Âu chủ yếu là hàng tiêu dùng, may mặc ..., thì các loại chất đốt lại được vận chuyển đến châu Âu, châu Á và Mỹ từ các nước Vùng Vịnh, như Các Tiểu Vương Quốc Ả Rập Thống Nhất hay Qatar ...

RFI Pháp ngữ ngày 12/12 cho biết 10% chế phẩm từ dầu, 5% dầu thô và 8% ga tự nhiên hóa lỏng được trung chuyển qua hành lang Hồng Hải. TV5 Monde ngày 16/12 nhắc lại là trong năm 2018, mỗi ngày, lượng dầu tương đương 6,5 triệu thùng được vận chuyển qua tuyến hàng hải này từ Vùng Vịnh đến châu Âu, Hoa Kỳ hoặc châu Á (3,5 triệu thùng cho thị trường Âu - Mỹ, phần còn lại được chuyển đến châu Á). Theo AFP, những xung đột trong vùng Trung Đông và lo ngại về tuyến đường vận chuyển chất đốt qua tuyến Hồng Hải đã đẩy giá

dầu tăng hôm thứ Hai 18/12. Hồng Hải cũng là tuyến trung chuyển 7% ngũ cốc giao thương toàn cầu.

Là vùng biển tấp nập với 20.000 tàu qua lại mỗi năm, Hồng Hải, được mệnh danh là « *tuyến cao tốc trên biển* », cũng là khu vực được quân sự hóa nhiều nhất trên thế giới. Vẫn theo TV5 Monde, quân đội Pháp hiện diện ở Djibouti với 1.300 người. Quân đội Mỹ cũng mở căn cứ quân sự ở Djibouti vào năm 2002 với 2.000 quân. Ý, Tây Ban Nha và Nhật Bản cũng có đội quân trú đóng tại đây. Năm 2017, Trung Quốc cũng thành lập căn cứ hải quân ở cảng Djibouti. Căn cứ mới của Trung Quốc có chỗ cho gần 10.000 quân.

Giao thương quốc tế bị ảnh hưởng ở mức độ nào ?

Nạn nhân trực tiếp đầu tiên dĩ nhiên là Israel và các đối tác thương mại của Israel, bởi 99% hàng hóa nhập khẩu của Israel là qua đường biển. Theo trang mạng The Times of Israel, gần 49% hàng Israel nhập là từ châu Âu và 25% là từ châu Á, chủ yếu là từ Trung Quốc, như trang thiết bị cơ sở hạ tầng và xây dựng, hàng hóa tiêu dùng và các sản phẩm mua bán trực tuyến qua trang Ali Express, cũng như hàng điện tử và xe hơi. Ngay từ khi chiến tranh Gaza nổ ra, các hãng bảo hiểm hàng hải đã áp một khoản phí bảo hiểm đối với các tàu hàng đến hay đi từ Israel.

Tình hình mất an ninh hàng hải ở Hồng Hải khiến các tàu chở hàng khó cập cảng Israel đúng hạn, nhiều tàu từ châu Á muốn đến Israel phải đi đường vòng qua mũi Bonne-Espérance ở cực nam châu Phi, xa hơn 40% đoạn đường so với đi theo tuyến Hồng Hải, vừa kéo dài thời gian vận chuyển thêm 2-4 tuần, vừa đẩy các chi phí lên cao thêm 1 triệu euro/tàu (theo trang mạng The Times of Israel). Hôm thứ Bảy tuần trước, Orient Overseas Container Line (OOCL), một hãng vận tải có trụ sở tại Hồng Kông, đã từ chối vận chuyển hàng đến và đi từ Israel.

Một nạn nhân khác chịu hệ lụy gần như ngay tức khắc là láng giềng Ai Cập của Israel : Mỗi năm Ai Cập thu được 12 tỉ euro phí tàu thuyền trung chuyển qua kênh đào Suez. Nay nếu các tàu không dám đi qua eo biển Bab el-Mandeb thì kênh đào Suez cũng thất thu, trong khi Ai Cập đang gặp khủng hoảng tiền tệ và lạm phát.

Nhìn rộng ra quốc tế, dù các vụ tấn công của Houthi tại Hồng Hải chưa gây ra tác hại nặng nề và ngay lập tức đối với giao thương toàn cầu,

các nhà quan sát ghi nhận những nguy cơ xáo trộn sẽ là không nhỏ, nếu tình hình an ninh không sớm được khôi phục. Trên thực tế, theo Le Figaro, giao thương hàng hải chiếm 90% thương mại toàn cầu.

Một điều đáng nói khác là hiện nay, một tuyến vận tải biển quan trọng khác là tuyến qua kênh đào Panama, đang hoạt động cầm chừng do hạn hán từ nhiều tháng qua khiến mực nước giảm, ảnh hưởng đến khả năng lưu thông của tàu thuyền. Nhiều khi các tàu phải đợi đến 2 tuần mới qua được kênh đào Panama. Nhiều hãng vận tải vì không muốn tàu chờ lâu, nên đã cho tàu chuyển hướng để đi qua kênh đào Suez, chấp nhận một hải trình dài hơn 5 ngày so với qua kênh đào Panama, và rời lâm cảnh « *tránh vỏ dưa, gặp vỏ dừa* », vướng phải nguy cơ bị Houthi Yemen tấn công, phải đi vòng qua mũi Bonne-Espérance cực nam châu Phi xa xôi.

Trước mắt, Paul Turret, giám đốc ISEMAR, Đài quan sát các ngành công nghiệp đường biển, được AFP trích dẫn, dự báo các loại hàng hóa bị ảnh hưởng có thể là hàng tiêu dùng vào khoảng mùa xuân hoặc đầu mùa hè. Những sản phẩm tiêu thụ trong mùa Giáng Sinh, lễ tết cuối năm 2023 không bị ảnh hưởng, bởi trên thực tế đã được chuyên chở đến đích từ trước khi tình hình an ninh ở Hồng Hải xuống cấp. Andreas Krieg, giáo sư tại King's College of London, dự báo việc tàu thuyền phải đi đường vòng qua mũi Bonne-Espérance ở cực nam châu Phi trung bình sẽ kéo dài hải trình châu Á - châu Âu thêm 6 ngày, khiến riêng chi phí nhiên liệu cũng tăng 300.000-400.000 euro/tàu. Le Figaro trích dẫn cơ quan thẩm định tài chính S&P cho biết phí bảo hiểm chiến tranh cho các tàu hàng cũng ngày càng tăng, chẳng hạn đối với một chuyến tàu chở hàng kéo dài 7 ngày, phí bảo hiểm chiến tranh sẽ tăng thêm nhiều ngàn đô la.

[Năm 2024 : Các nước có tranh chấp ở Biển Đông có thể cứng rắn hơn với Trung Quốc ?](#)

Đăng ngày: 01/01/2024 - 15:33

Capture à partir de : [RFI](#)

Thứ Bảy, ngày 30/12/2023, ngoại trưởng các nước thành viên khối ASEAN ra thông cáo bày tỏ quan ngại về căng thẳng gia tăng ở Biển Đông đe dọa hòa bình khu vực và kêu gọi đối thoại hòa bình giữa các bên.

Ảnh minh họa : Cuộc tập trận chiến thuật giữa hải quân Philippines và Hoa Kỳ ở Biển Đông, ngày 23/11/2023. AP

Tuyên bố này của ASEAN được đưa ra một ngày sau khi Trung Quốc thông báo bổ nhiệm cựu tư lệnh hải quân Đồng Quân, một người am tường về Biển Đông, biển Hoa Đông làm bộ trưởng Quốc Phòng. Hãng tin Pháp AFP hôm 30/12/2023, dẫn nhận định trên mạng xã hội X (trước đây là Twitter), của nhà chính trị học, Wen Ti Sung, chuyên gia nghiên cứu về Biển Đông, trường đại học Quốc gia Úc, cho rằng việc chỉ định ông Đồng Quân, xuất thân từ hải quân, là « *một tín hiệu cho thấy Trung Quốc xem Biển Đông như là một khu vực ưu tiên mới* ».

Thông cáo đưa ra trong bối cảnh Trung Quốc và Philippines trong những tháng cuối năm cáo buộc lẫn nhau về một loạt các vụ va chạm trên biển, trong khi Manila nói đến sự cần thiết thay đổi cách tiếp cận do các nỗ lực ngoại giao đã không mang lại kết quả như mong đợi. Trung Quốc xem những phàn nàn này của Manila là « *hoàn toàn sai sự thật* », và dọa rằng sẽ không nhắm mắt làm ngơ trước các « *hành động khiêu khích và quấy rối* » liên tục của Philippines.

Greg Poling, chuyên gia về Biển Đông, thuộc Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược Quốc Tế, trả lời câu hỏi của ban Pháp ngữ đài RFI hồi tháng 09/2023 từng nhận định rằng gia tăng căng thẳng ở Biển Đông, một phần có thể được giải thích bởi việc lãnh đạo Trung Quốc đang tìm cách tái khẳng định uy quyền của mình tại Hoa Lục. Nhưng mặt khác, Bắc Kinh còn muốn áp đặt một tầm nhìn, theo đó, đất nước càng rộng lớn, uy lực của đất nước càng trở nên quan trọng hơn.

Vị chuyên gia giải thích : *« Bắc Kinh quan niệm rằng có những quy tắc cho chính họ và những quy tắc cho phần còn lại của thế giới. Và điều này có thể được coi là tương tự với cách đảng Cộng Sản Trung Quốc nhìn nhận luật pháp ở nước mình. Luật pháp là thứ mà chúng ta quản lý. Đó không phải là thứ mà chúng ta bị chi phối. Luật pháp không áp dụng cho kẻ có quyền lực. Nó chỉ áp dụng cho kẻ yếu. »*

Cũng theo ông Poling, nhưng lần này trả lời cho trang mạng The Diplomat, liên minh quân sự Mỹ - Philippines thêm thắt chặt là do *« triệu chứng »* hành vi của Trung Quốc ở Biển Đông, chứ không phải là nguyên nhân. Hành vi quấy rối của Bắc Kinh trong khu vực đã thúc đẩy Manila cùng nhiều nước Đông Nam Á khác có tranh chấp lãnh hải với Trung Quốc ở Biển Đông có thái độ cứng rắn và chú ý nhiều hơn nhằm chống lại hành động cưỡng ép của Bắc Kinh xung quanh các mỏ dầu khí quan trọng.

Trước các chiến lược vùng xám này của Trung Quốc, chính phủ Việt Nam đang âm thầm ủng hộ những nỗ lực của Philippines. Về điểm này, Indonesia cũng có một cách nhìn tương tự. Nhà nghiên cứu người Mỹ này trông đợi có một sự liên kết chặt chẽ hơn giữa Jakarta và Manila, thậm chí có thể có cả một sự tán thành công khai với phán quyết của La Haye sau cuộc bầu cử năm 2024 ở Indonesia.

Laurent Gédéon, giảng viên trường đại học Sư Phạm Lyon, trong lần trả lời phỏng vấn cho RFI Tiếng Việt, còn lưu ý thêm rằng kết quả cuộc bầu cử ở Đài Loan cũng sẽ có những tác động đáng kể trong khu vực. Ông dự báo có nhiều khả năng căng thẳng sẽ tiếp tục leo thang do Trung Quốc tăng cường các hành động cưỡng ép và dọa dẫm các nước láng giềng.

« Theo tôi, Philippines đang cố gắng có một chiến lược răn đe đối với Trung Quốc để bảo đảm rằng Trung Quốc đang giảm bớt áp lực mà nước này gây ra đối với Philippines. Tuy nhiên, kết quả cuộc bầu cử tổng thống vào ngày 13/01 tại Đài Loan, nếu một ứng cử viên ủng hộ độc lập hơn thắng cử, có thể sẽ gây ra căng thẳng gia tăng với Trung Quốc.

Và theo quan điểm của Trung Quốc, Philippines là một đòn bẩy để họ có thể sử dụng để gây áp lực Mỹ và cũng để đe dọa Đài Loan. Vì vậy, có khả năng, tùy thuộc vào cuộc bầu cử tổng thống, chúng ta có thể thấy sự gia tăng căng thẳng và áp lực từ phía Trung Quốc. »

Tổng Thống Đài Loan tuyên bố quan hệ với Trung Quốc phải do dân quyết định

1 tháng 1 2024

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Tổng thống Đài Loan Thái Anh Văn tham dự lễ kỷ niệm Quốc khánh tại Đài Bắc, Đài Loan ngày 10/10/2023

Tổng thống sắp mãn nhiệm của Đài Loan đưa ra các thông điệp mạnh mẽ sau phát biểu đêm giao thừa của Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình, theo bài viết của [Reuters](#).

Tổng thống Đài Loan, bà Thái Anh Văn, hôm thứ Hai khẳng định quan hệ giữa Đài Loan và Trung Quốc phải được quyết định bởi ý chí của người dân và hòa bình phải dựa trên sự “phẩm giá”.

Phát biểu này được đưa ra sau khi Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình tuyên bố việc “thống nhất” với Đài Loan là điều chắc chắn sẽ xảy ra.

Trong thời gian gần đây, Trung Quốc đang gia tăng áp lực quân sự với mục đích khẳng định chủ quyền đối với hòn đảo dân chủ Đài Loan – nơi sẽ tổ chức bầu cử Tổng thống và Quốc hội vào ngày 13/1.

Trong phát biểu vào Giao thừa, Chủ tịch Tập Cận Bình thể hiện giọng điệu cứng rắn hơn so với năm ngoái, khi đó ông chỉ đơn thuần nói rằng người dân hai bờ eo biển Đài Loan là “người cùng một nhà”.

Tại buổi họp báo đầu năm diễn ra tại Văn phòng Tổng thống ở Đài Bắc, khi được hỏi về phát biểu của ông Tập Cận Bình, bà Thái Anh Văn cho biết dân chủ là nguyên tắc quan trọng nhất trong việc định hướng quan hệ với Trung Quốc.

“Điều này có nghĩa là tôn trọng ý chí chung của người dân Đài Loan để đưa ra quyết định. Xét cho cùng, chúng ta là một quốc gia dân chủ,” bà nhấn mạnh.

Trung Quốc nên tôn trọng kết quả bầu cử của Đài Loan, và trách nhiệm duy trì hòa bình và ổn định ở eo biển thuộc về cả hai bên, bà Thái Anh Văn nói thêm.

Trung Quốc coi cuộc bầu cử như là một lựa chọn giữa chiến tranh và hòa bình, và đã nhiều lần từ chối các đề nghị đối thoại từ phía bà Thái Anh Văn, cho rằng bà là một người theo chủ nghĩa ly khai.

Bà Thái Anh Văn coi việc tăng cường và hiện đại hóa quốc phòng là ưu tiên hàng đầu, bao gồm việc thúc đẩy chương trình tàu ngầm nội địa của Đài Loan.

“Nhà ai cũng có khóa cửa, không phải để chọc tặc hàng xóm mà để đảm bảo an toàn cho bản thân. Cửa của đất nước cũng vậy. Người dân Đài Loan mong muốn hòa bình, nhưng chúng tôi muốn hòa bình trong phẩm giá,” bà nói.

Chính phủ Đài Loan liên tục cảnh báo rằng Trung Quốc đang cố gắng can thiệp vào cuộc bầu cử, thông qua thông tin sai sự thật, uy hiếp quân sự và gây sức ép về thương mại; bà Thái Anh Văn hy vọng người dân cảnh giác trước điều đó.

Sau khi cáo buộc Đài Loan tạo dựng rào cản thương mại, Trung Quốc đã cắt giảm một vài ưu đãi thuế quan cho hòn đảo này. Tuần trước, Trung Quốc lại tiếp tục đe dọa sẽ áp dụng thêm các biện pháp kinh tế.

Bà Thái Anh Văn nhấn mạnh rằng các công ty Đài Loan phải hướng đến toàn cầu hóa và đa dạng hóa.

“Đây là con đường đúng đắn, thay vì quay lại phụ thuộc vào thị trường Trung Quốc, đặc biệt khi thị trường bất ổn của Trung Quốc có nhiều rủi ro khó lường,” bà nói.

Trung Quốc đặc biệt phản đối Phó Tổng thống đương nhiệm Lai Thanh Đức, ứng cử viên tổng thống của Đảng Dân Tiến (DPP) cầm quyền tại Đài Loan, người đang dẫn đầu trong các cuộc thăm dò ý kiến với mức độ cách biệt khác nhau. Trung Quốc cho rằng ông cũng là một người theo chủ nghĩa ly khai nguy hiểm.

Cả DPP và đảng đối lập lớn nhất của Đài Loan - Quốc Dân Đảng - đều nhất trí rằng chỉ có người dân trên đảo mới có thể quyết định tương lai của họ.

Bà Thái Anh Văn không thể tái ứng cử sau hai nhiệm kỳ. Bà sẽ rời nhiệm sở vào tháng 5 khi vị tổng thống tiếp theo lên tuyên thệ.

